

GAYEMİZ EĞİTİM, YARDIMLAŞMA VE DOSTLUK

a. Hakyol Vakfı

Hakyol Vakfı'nı cennetmekân hocamız Seyyid Muhammed Zahid Kotku hazretleri emredip kurdurtmuştu. Kendisi Nakşibendi tarikatının büyük meşayihından idi.

Mehmed Zahid Kotku hocamız Nakşî tarikatını Abdullah-ı Dehlevî hazretlerinden Hâlid-i Bağdâdî efendi vasıtasıyla Abdülaziz Efendimiz'den almıştır.

Onun emretmiş olduğu bu vakfın üç ana gayesi var. Bu gayeler sizi ilgilendireceği için söylüyorum. Bir gayesi eğitim, bir gayesi yardımlaşma, bir gayesi dostluk.

Dostluk gayesi üzerinde biraz durmak istiyorum. Vakfın birçok faaliyetinin ana gayesi müslümanlar ve insanlar arasında dostluk kurmaktır. Çünkü bütün müslümanlar Âdem atamızın evlatları olduğu için birbirleriyle kardeşirler. Onun için birbirimizin kardeşiyiz. İkinci bir kardeşlik sebebi Peygamberimiz Muhammed Mustafa *sallallahu aleyhi ve sellem* Hazretlerinden, Onun devrinden itibaren

dünya üzerinde Devr-i Muhammedî açılmıştır. Ve bütün insanlar Peygamber Efendimiz'in ümmetidir.

Belki bu söz biraz şaşırtıcı gelebilir bazı misafirlerimize. Mesela Amerika'dakiler, Afrika'dakiler veya Meksika'dakiler nasıl kardeşi oluyor diye. İslâm inancına göre Peygamber Efendimiz'e inanmakla vazifeli, onun karşısında muhatap olan insanlar ümmet olarak iki çeşittir. Bir, bu davete icabet eden ümmet-i icabet; iki, bu davete icabet etme potansiyeli taşıyan ama henüz etmemiş olan ümmet-i davet.

Biz, bu kardeşliği Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'e icabet etmiş olan bütün ırklara mensup insanlar arasında sağlamak için sınırlar ötesi ziyaretler ve tanışma çalışmaları yapıyoruz. Çeşitli Arap ülkelerini ziyaret ettik. Birtakım Orta Asya ülkelerini ziyaret ettik. Amerika, Kuzey Amerika ülkelerini ziyaret ettik. Avrupa ülkelerinin çoğunu ziyaret ettik. Ve bu arada da büyük hocamız Bahaüddîn-i Nakşibend hazretlerinin, Abdülhâlik-i Gücdüvânî hazretlerinin ve diğer silsilemize mensup şeyhlerimizin de ziyaret-

lerini yaptık. Bu dostluk çalışmalarının bir kısmı da henüz davete icabet etmemiş olan insanlara yönelik çalışmalardır. Biz bu hususta Pakistanlı kardeşlerimizin güzel çalışmalarını da burada şükranla anmak istiyoruz. Onlar Tebliğ Cemaati olarak dünyanın birçok yerine gerçekten bizden önce de gitmişler, bizle de gitmişler. Orada, o kardeşlerimizle karşılaştık, memnun olduk.

Çalışmalarımızın bir diğer grubu eğitim çalışmaları. Bu eğitim çalışmaları kolejler açmak, kurslar açmak, dergiler neşretmek, radyo televizyon yayınları yapmak sahalarına kadar yayılıyor.

Yardımlaşma çalışmalarımız iki grupta toplanabilir. Bir grup; zekât verecek zenginlerin zekat, sadaka ve hayırlarını zekâta ihtiyacı olan talebelere ve fakirlere ulaştırmak ve onların ihtiyaçlarını karşılama çalışması. Bu küçük bir çalışma. Asıl büyük çalışmayı bu konuda çalışma yapan diğer organizasyonlarla yardımlaşma içerisinde olmak. Asıl çalışma, asıl yardımlaşmayı bu olarak görüyoruz. Çünkü insanların başta imanı öğrenme ihtiyaçları olmak üzere dünyanın her yerinde çok çeşitli

ihtiyaçları var. Yani imanı bilmeyenlerin İslâm'ı, imanı öğrenmesi lazım. Az bilenlerin İslâm'ı derinlemesine takvâ seviyesinde öğrenmesi lazım. Ayrıca Bosna'da, Kafkasya'da, Afrika'da ve daha başka yerlerde olduğu gibi çeşitli yönlerden gerçekten yaşama mücadelesi veren kardeşlerimize yardımcı olmaktır, bunları yapmamız lazım.

Türkiye'deki kardeşlerimizin pek çoğu Pakistan'daki cihada fiilen maddî yardımlarda bulundular, gençlerden bir kısmı cephelere gidip çarpıştılar. Aynı şekilde Bosna Hersek'te ve Kafkasya'da çalışmalar yapıyorlar. Bütün bu yardımlaşmaların hepsinin temelinde tabii Müslümanların birbirlerine muavenet etmesi, destek olması ve planlı programlı çalışması gerekiyor, öyle yapacaksınız. Temel nokta da müslümanların bu konuda şuurlu, birlik ve beraberlik ve planlı çalışma içinde olmasını gerektirir. Allah hepimize bu güzel gayeler uğrunda rızasına uygun çalışmalar yapmayı nasip etsin. Ömrümüzü hayırlı ve verimli geçirip hüsn-i hâtime ile buradan ayrılmayı nasip etsin. Ve âhirette de Allahu Teâlâ Hazret-

lerinin rahmetine erip cennetiyle cemaliyle müşerref olmayı nasip etsin.

Hafız Halil Necati ođlu Mahmud Es'ad ismim. Ankara ilâhiyat Fakóltesi'nden 27 yıl hizmetten sonra emekli olmuş bir emekli profesörüm. Talebelerimin bir kısmı burada bahsettiğim görevleri yapıyorlar. Ben de demin anlattığım vakıf hizmetleri hususunda çalışıyorum. Çanakkaleliyim.

Bizim için bugün İslâm dünyası'nda en büyük problem, benim gördüğüm, belli bir görüşe saplanmış İslâm'ın içerisinde. Ve herkes biliyor ki en geçerli olan bizim görüşümüzdür. Bizim İslamiyet kurallarımız hem müslümanlar hem de müslüman olmayanlar tarafından aslında çok sevilen, kabul edilen kurallardır. Bizim tarikatımız içerisindeki hepsinde birlik olan şey "herkesi sevip alın, onları sonsuzluğa kadar götürün" ilahi Allah izin verirse, küçük küçük problemlerimizi, tatsızlıklarımızı unutursak İslamiyet konusunda hep birlikte birleşiriz ve bir oluruz ve inşaallah o kısımda başarılı oluruz.

b. İnsan İçin Tarikatın nemi Nedir?

İnsan için tarikatın önemi nedir?

Zamanımızda tarikat şart mıdır?

Bu kadar tarikata ihtiyacımız var mıydı?

Bu konuya gelmek istiyorum. eriatta üç madde var.

İlim, ilmine uygun amel, ihlas, halis niyetli olmak.

Mükemmelliğ'e ulaşmak için İmâm-ı Rabbânî Hazretlerinin *kaddesallahu sırrahul azim* sözü bu. Din, üç ana bölümden müteşekkildir.

İlim, bilgi yani dinî bilgi. Amel yani bu bilgiyi uygulamak, namaz kılmak, oruç tutmak, ibadet ve taati yapmak. İnsanın İslâmî bilgilere uygun bir hayatı olması, bir de ihlâslı olmak. İlim olur da uygulama olmazsa namaz yok, niyaz yok, oruç yok vesaire yok. Bunun hiçbir faydası yok. Şeytanın da bilgisi vardır. İlim var, uygulama var ama ihlâs yok, niyeti iyi değil, bozuk niyetli, menfaati kazanmak, ihlassız. O zaman o da yağmur yağdırmayan bulut gibidir. O halde insanların tam müslüman olması için, hakiki gerçek müslüman olması için üçü birden lazım. İlim

de lazım, bilgisini uygulaması da lazım. Lafta bırakmaması lazım ama ihlaslı da olması lazım. İşte bu ihlas denilen cevheri elde etmek için tarikat, şeriatin yardımcısıdır. Bu işi sağlıyor, yani ihlaslı insan yetiştirmeye yönelik bir gayret bu. Bu olmadığı zaman gerçek Müslümanlık da olmuyor.

Bugün tarikate çok büyük bir ihtiyaç var.

Misal:

Ben kendim Bangladeşliyim. İhlas konusunda eğitimi? terbiyeyi? tamamlamak için şeyhime geldim. Ona başvurduğum. Kişi ihlasa ulaşmışsa o zaman başkalarına da saygı duyar. Bu saygıdan sonra İslâmiyet'e ve dinimize daha büyük, daha güzel karşılıklar gelir dünyadan. Bizi Allah'a yaklaştıracak olan ihlastır. Bunu tamamlamamız gerekiyor. Onun yanı sıra, onu eksik bıraktığımız zaman.

Bir insan bilgili oldum diye Allah'a yakın olmaz. Yetmez bilgi, çünkü müsteşrikler de var Batılı. Çok güzel Arapça öğreniyorlar filan. Ben misal olarak ekliyorum anlaşılınsın diye.

Amel de yetmiyor çünkü amel ihlassız olduğu zaman Allah'ın o ameli, ibadeti kabul

etmediğini *la yahbelullahi minel ameli illa ma kalassalahu* yani kendisi için olmayan, ihlaslı olmayan bir ameli Allah'ın kabul etmediğini Peygamber Efendimiz bildiriyor. İhlaslı olmadığı zaman o da sıfır. O halde ihlas lazım. Ancak insanı Allah'a ulaştıran ve Allah tarafından sevilmesini sağlayan insanın kalbinin temizliğidir, ihlasıdır. Batı'da da bu eksiklik var. Bugün Batı'nın insanı da bundan yoksundur. Onun için o arayış içindedir, o ızdırap içindedir.

Dünyasında daha çok şekle önem veren bir din olarak tanıtıyorlar. Şartları zor, ağır ve şekle önem veren bir din olarak tanıtıyorlar İslâm'ı. Şekil ve öz konusunda bizi açıklamalarda bulunur musunuz?

Evet bir zahir var, dış şekil var. Bir de bânın var iç var, mahiyet, öz var. İç, öz Allah'ın asıl değer verdiği şey. Yani dış şekle Allahu Teâlâ hazretleri bakmıyor.

«إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ، وَلَكِنْ إِنَّمَا يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ. حم، م، ه عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ؛ وَأَبُو بَكْرٍ فِي «الْغِيلَانِيَّاتِ»، عَنْ أَبِي أَمَامَةَ.»

Innallâhe lâ yenzuru ilâ suveriküm ve emvâliküm. Allah sizin yüzünüze vücudunuza bakmıyor.

Velâkin innemâ yenzuru ilâ kulûbiküm ve a'mâliküm. Aksine kalbinize bakıyor, gönlünüze nazar ediyor. O halde özün, kalbin, için güzel olması lazım zaten ihlas denilen şey de aynı şey. Bu konuda batıda İslâm'a ait anlatımlarda bir yanlışlık yapılmış. Tabii siz Avrupa'dasınız, ben misafir olarak bir iki gündür burada bulunuyorum. Çok ağır din, tatbik edilemiyor gibi gösteriyorlarmış İslâm'ı.

Tatbik edilebilir olduğunu özellikle Avrupa'da müslüman olmuş kardeşlerimiz gösterebilir. Müslüman olarak Avrupa'ya gelmiş ve bunu halen yaşamakta olan sizler ispat edebilirsiniz ki işte uygulanabilen ve insanı mutlu eden bir hayat tarzıdır diyebilirsiniz. Siz fiilen bunu göstereceksiniz. Yani numune ola-

caksınız, örnek olacaksınız. Fiilî misal olacaksınız.

Dinimizin önemli öğretim yollarından birisi buydu zaten. Peygamber Efendimiz sadece nazarî bilgilerle insanlara dini öğretmedi. Sadece "Kur'ân-ı Kerîm bana vahiy olarak geldi, okuyorum, dinleyin." demedi. Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* fiilen İslâm'ı yaşadı, hayatında uyguladı. Peygamber Efendimiz'in hayatı bir mücessem Kur'ân'ı Kerîm oldu. Kur'ân-ı Kerîm'in en büyük tefsiri Peygamber Efendimiz'in hayatı, Peygamber Efendimiz'in sünneti seniyyesi. Demek ki hayatta uygulaması Peygamber Efendimiz'in üzerinde görüldü.

O halde hepimizin İslâm'ı temsil vazifemiz olduğunu düşünmemiz ve bunu göstermemiz lazım. Şekil değil öz olduğunu, ahlâk olduğunu, niyet olduğunu, samimiyet olduğunu, ihlas olduğunu göstermemiz lazım. İslâm'a karşı rakip güçler var. Başka dinler var. İslâm'la tarih boyu mücadele ettiği için düşmanlık duyan ve ondan vazgeçemeyen insanlar var. Tabii onlar aleyhte çalışacaklar.

Necip Fazıl ne diyor?

“Ey dūřmanım! Sen benim ifadem ve hı-zımsın.” Yani dūřman da insanın aktif olma-sını saęlayan, uyanık olmasını saęlayan, onu gayrete getiren bir řeydir. O bakımdan evet dūřmanlar olacak, hasımlar olacak ama biz řeklen, kavlen, sōz olarak, davranıř olarak, ahlāk olarak, jestler olarak, temizlik olarak, İslām’ı mūcessem olarak gōsterebilirsek Pey-gamber Efendimiz gibi temizlięimizle, gūzel-lięimizle, ahlākî davranıřlarımızdaki mūkem-mellikle, dūrūstlūęümüzle o zaman İslām’ın konusunu daha iyi anlarlar. Yani özün daha iyi olduęunu vurgularsak tanıyabilirler.

c. Mū'minlerin Birleřmesi Nasıl Olacak

Türk dūnyası nasıl birleřir? Türk dūnya-sının birleřmesi nasıl olacak?

Birbirini seven insanların, Türk dūnyası, İslām dūnyası, mū'minlerin birleřmesi nasıl olacak?

Sevgi ile, anlayıřla, mūsamaha ile, ufak tefek farkları, kūçuk řeyleri tutup būyüterek deęil de aksine yaraları kapayarak tedavi ederek evvela çalıřmakla olacak. Türk dūnya-sı aynı zamanda İslām dūnyasıdır bizim için

Kafkasya'da, Orta Asya'da, Balkanlar'da. Bir Planlama Teşkilatı gibi onların iktisadî bakımından, malî bakımından, eğitim bakımından kalkınmasına da yardım edilmesi lazım. Bir plan ortaya konulması lazım. Finans imkanları o tarafa kaydırılmalı. Onlara işgücü sağlanmalı, maddî bakımından kalkınmaları sağlanmalı.

Eğitim müesseselerini kurmaları sağlanmalı. Bizim oralara kolejler açmamız, okullar açmamız lazım. Oradan öğrenciler almamız lazım. Oraya öğretmenler göndermemiz lazım. Bu kültürel zihni eğitim yönünden olan kalkınma sağlandığı zaman eleman da sağlamış olacak. Bu kadrolarla, bu elemanlarla, bu planlı çalışmalarla kesemizin de ağzını açarak malî bakımından da fedakârlıklar yaparak her yerde birleşmenin emarelerini, attığımız adımları göstermemiz gerekiyor.

Bizim için Somali'de açlık varsa oradaki açlığın izalesi için Amerikan askerinin çıkması utanç verici bir şey, İslâm alemi için utanç verici bir şeydir. Suudi Arabistan'ın hemen iki adım güneyinde. Arada bir boğaz var. Öbür tarafı Somali, fasih Arapça konuşan arkadaş-

lar ehl-i sünnet vel cemaat mezhebinden insanlar, niye onların fakirliği ile biz meşgul olmamışız?

Türkiye'den heyet gitmiş. Devlet Planlama Teşkilatı'ndan mühendisler gitmişler. Demişler ki; "Somali'ye doğrudan doğruya para yardımı yapmak, doğrudan doğruya gıda yardımı yapmak cinayettir. Onları tembelliğe sevk etmektir. Asıl planlama yapmak lazım. Büyük projeleri desteklemek lazım. Kendi kendine yürüyebilir hâle gelmelerini sağlamak lazım. Kendi kendilerine bir şeyler yapıp tüketici değil, üretici insan hâline gelmesini sağlamak lazım." diye rapor vermişler oraya giden Devlet Planlama Teşkilatı'nda çalışmakta olan uzman arkadaşlarımız.

Bu böyledir, yani bir milletin kalkınması, bir ümmetin kuvvetlenmesi, insanların birlik ve beraberliği bilimsel bir meseledir. İlmî bir çalışma meselesidir, çok yönlü bir meseledir. Bir büyük araştırma grubunun devamlı çalışmasıyla, beyin takımının devamlı yol göstermesiyle olacak ve bu gösterilen yolda da herkesin var gücüyle çalışmasıyla olacak şeyler. Büyük projeler ama bunların misallerini biz

görüyoruz. Başka Batı ülkelerinde de gördük. Onların nasıl yaptıklarını da görmüş bulunuyoruz. Türkiye de az çok bu gürültünün patır-tının arasında yerden kalktı, doğruldu. Başarının yakınına kadar ulaştı, Türkiye’de de biliyoruz bu durumu.

Aynı şeyleri öbür tarafa doğru da kaydırılarak yani kendimiz için yaşamaktan çok öteki kardeşlerimiz için de ondan çok daha fazla öteki kardeşlerimiz için yaşamamız gerektiğini düşünerek faaliyetlerimizi ona göre yönlendirerek yavaş yavaş bu işleri başaracağız. Bunu isteyen insanlar, çalışan insanlar, gayret gösteren insanlar mutlaka güzel bir sonuca ulaşacaklar.

Şeyh Sadi merhum, İran’ın büyük şairi, hoşuma giden bir şiirinde diyor ki:

“Ey Kerim Allah! Ey Kerem sahibi! Cömert, cömertler cömerti olan alemlerin rabbi Allah! Sen gayb hazinelerinden ateşpereste de hıristiyana da başka dinden olanlara da nimet veriyorsun.

Öyle rahmansın ki Rahmanlığından herkese nimet veriyorsun.

Aç kalmıyorlar, yiyorlar, içiyorlar, rahat ediyorlar, senin nimetlerine mazhar durum-
dalar.

Sen düşmanlarına bile böyle ihsanda bulunurken dostlarını nasıl mahrum edersin yâ Rabbi? Eder misin?"

Etmezsin yani. Etmezsin mânasında. O halde biz Allah yolunda çalışırken kardeşlerimizin saadet ve selameti için çalışırsak Allah bizi de mahrum etmez. Fesatçılar fesada çalışıyor da sonuç alıyorsa iyi insanlar iyiliğe çalıştığı zaman niye Allah onlara sonuç vermesin. O halde çok istemeliyiz.

Bir, isteğimiz için çalışmalıyız. İki, çalışmaların verimli olması için de plan ve proje yapmalıyız. Üç, bir binanın yapılışında bile proje var, çeşitli projeler var, statik hesapları var, betonarme hesapları var. Her türlü detay projede arz ediliyor belediyelere, tasdik gördükten sonra bina yapılıyor. O halde müslümanlar böyle çalışırsa Türk âlemi de kurtulur. İslâm âlemi de kurtulur, insanlık da kurtulur.

Başkalarını hoşgörmeyi öğrenecek herkes. Netice itibariyle sen Yunanlı mısın, Bul-

gar mısınız, Ermeni misin, yani can düşmanı mısınız, kan düşmanı mısınız ötekisi ile? Değilsin. Adınız aynı, dininiz aynı, arz-ı ihlas ettiğimiz dergâh aynı, aynı kibleye yöneliyorsunuz, aynı Allah'a el açıp ibadet ediyorsunuz.

Niye bu kadar husumet? Niye bu kadar inat, niye bu kadar çekişme çatışma?

Hoşgöreceksiniz, diyor. Yani ısrarla küçük detayları görmeyeceksiniz, diyor. Bugün aynı hedefe yönelmiş nice insan var Türkiye'de. Birbirlerini suçlayarak grup farkı, hizip meselesinden güçlerini zayıflatıyor. Vektörler ayrı istikametlere yönelirse bileşke zayıf olur. Aynı istikamete yönelirse bileşke kuvvetli olur. Hareket de hızlı olur. Bu ihtilafları yenmeyi öğreneceksiniz. Nefislerinizi yenmeyi öğreneceksiniz. Yalnız benim dışımda misaller vermem lazım ki kardeşlerimizin o zaman biraz daha misale kıymet vermesi mümkün olsun.

Rus araştırmacılarından bir tanesi bir kitap yazdı. Ve Erzurum İlahiyat Fakültesi profesörlerinden birisi bu kitabı Fransızca'dan Türkçe'ye tercüme etti. *Sofi ve Komiser* diye. Rus yazdı Fransızca olarak, Fransızca'sını

da bir profesör talebem tercüme etti Türkçe'ye.

Lütfen bu kitabı okuyun!

Rus diyor ki; Rusya'da bu kadar azgın, bu kadar gaddar Sırp'ı, bugün bu tarzla müslümanların üzerine sürükleyen, sevk eden, cesaret veren yine Rus'tur. Bulgaristan'da da öyle yaptı. Romanya'da da öyle yaptı. Sırp, "Rus bizi korur" diye yapıyor bir şeyleri. Oradan cesaret alıyor bunca büyük baskıya ve katliama rağmen. Orta Asya'da Ruslar'ın istila ettiği bölgelerde Cevher Dudayev'i görüyorsunuz, Kafkasyalı ne kahraman adam yani! Görüyorsunuz Kafkasya'daki halkları. Orta Asya'daki insanları görüyorsunuz. 70, 80 yıl geçmiş Rus ihtilalinden. Kesmişler kesmişler kesmişler. Hafızları öldürmüşler, hocaları öldürmüşler vesaire .

İslâm'ı söndürememişler. Niçin söndürememişler?

Rus araştırmacı diyor ki; tarikatlar sebebiyle. Şeyh Şamil'i nasıl unutursunuz Kafkasya'daki? Ruslarla Şeyh Şamil'in cihatdını nasıl hatırınıza getirmezsünüz?

İşte bir memleketi kurtarmak için tarikatın cihadı, Cevher Dudayev'i kurcalayın. O bir Nakşi çocuğu. Benim bugün Bosna Hersek'e gönderdiğim arkadaşlarımın bana getirdiği haber; "Çarpışanlar tarikat erbabı hocam." diyor. Ben bunu basında yayında söylemiyorum. Yayıyorum ama işin aslı budur.

İnsan ihlaslı olmazsa konuştuğun zaman mangalda kül bırakmaz ama işe geldiği zaman bir şey yapmaz. İnsan ihlaslı oldu mu, mükâfatı Allah'tan bekler, hiç kimseye yaptığı iyiliği bile söylemez, Allah bilsin.

İyilik yap, denize at. Balık bilmezse Hâlik bilir, demiş büyüklerimiz.

Onlar övünmez. Onlar "ben şöyle yaptım." demez aksine "hiçbir şey yapmadım." der. Çok günahkârım der, çok hatalıyım der. Çok eksikliyim der, pür günahım der. Pür hatayım der. Değildir. Gece ibadet edip sabahlara kadar ibadet etmiştir. Ağlamıştır, sabahleyin de kılıcını almış çarpışmıştır. Bu farkı lütfen tarih kitabını okuyup görün.

İstiklal Harbi'nde kim çarpıştı? Okumadınız mı sarıklı mücahitlerin anılarını? Kim yaptı cihadı, kim yapıyor, nerede?

Onun için bir insanın imanı sağlam olmayınca, ihlaslı olmayınca, Allah'la bağlantısı sağlam olmayınca, Allah'ın sevgili kulu olmayınca kötü kaynaktan iyi şey çıkmaz. Bozuk iş çıkar. En iyi işin organizasyonun başına bozuk kafalı, bozuk gönüllü bir insan getirin; berbat eder organizasyonu, mahveder. Hıyanet eder, bozar. Davaya hıyanet eder. Onun için mühim olan insanın Allah divanında hesap vereceğini bilen bir insan olarak şuurlu çalışmasıdır, fedakâr çalışmasıdır, ihlasla çalışmasıdır.

Bu eğitimi almadığı zaman Ebû'l Âlâ el Mevdûdî söylüyor. “Yarım müslümanlardan illallah ettik. Çok çektik, çok çekiyoruz.” diyor. Yetişmemiş olduğu için kaş yapayım derken göz çıkartıyor. İyilik yapayım derken kötülük yapıyor, diyor. Onun için hepiniz ihlası elde edeceksiniz. Allah'ın insanlarda aradığı ihlastır. Hepsiniz takvâya sahip olacaksınız. Allah'ın insanlardan beklediği takvâdır. Takvâ ile hareket etmediği zaman bir insanın başarı kazanması da mümkün değildir. Zafe-rin iki şartı vardır. Birisi sabırdır, birisi de takvâdır. Sabır ve sebat olmadıktan sonra, takvâ olmadıktan sonra savaşlar da kazanıl-

maz, Allah'ın yardımını da gelmez insana. Me-sele budur.

Kafkas Cumhuriyetleri'ni ziyaret ettiğinizi söylediniz. Allah razı olsun. Oradaki millî ve İslâmî hareketler nasıl? Biraz anlatırsanız memnun olurum.

Ben Kafkasya'nın sadece batı yüzünü gördüm, Kafkasya sayılırsa. Asıl Dağistan vesaire gi-demedim fakat orada diyorlar ki; "Hocam İslâm'a karşı platonik bir sevgiden başka hiç-bir şeyleri kalmamış. Burada onlarla akraba olan, kardeşleri falan var, hocalar var. "Müs-lümanız" diyorlar ama cenazelerini gömmesi-ni bile bilmiyorlar." Rus silmiş götürmüş ora-da her şeyi ama İslâm sevgisi var.

Ancak tarikat terbiyesi almış bir yer varsa orada İslâm var, orada bilgi var. Onun için orada çok çalışmak lazım. Çok hoca gönder-mek lazım. Çok talebe getirmek lazım. Ger-çekleri böyle dizinin dibine oturtup öğretmek lazım. Kur'ân-ı Kerîm'i yeni inmiş gibi âyet âyet anlatmak lazım. Sahâbe-i kirâmın İslâm'ı yaymak için *rıdvanullahi teâlâ aleyhim ec-maîn* diyar diyar gidip diyâr-ı gurbetlerde vefat edip türbelerinin oralarda yapıldığı gibi

her birimizin oralara gitmemiz gerekiyor. Oralarda çalışmalar yapmamız gerekiyor. *Elhamdülillah* böyle çalışmalar yapan insanlar da var. İnşallah iyi olur.

İleride bir ve beraber olmak için görünür bir işaret var mı?

Ben birlik ve beraberlik şuurunun arttığına size şahitlik ederim. Gezdiğim gördüğüm yerde eskiden birbirleriyle çekişme, çatışma, rekabet ve husumet içinde olan grupların bile şimdi aynı arzu içinde olduğunu çok kimse-lerden duydum. Bu arzu genel bir arzudur, hoca kardeşlerim de bilirler. Ve şehadet ederler yani öyle tefrika artmıyor.

Müsterih olun, tefrika azalıyor, birlik ve beraberlik artıyor. Dış düşmanların husumeti onun için artıyor. Korkuları arttığı için düşmanlığı artıyor, uyanın, işin gerçeğini anlayın. Yüzde seksen beşlere ulaşırlar, şöyle olur, böyle olur diye korkusundan her yerde herkesin aklı başından gidiyor yani. Aman şöyle olmasın, aman böyle olmasın diye.

Muhterem kardeşlerim siz sorumlu bir kimse yerine kendinizi koyun. Şu anda bir atom

santrali daha patladı. Ve radyasyon sızıntısı başladı, ne yaparsınız Allah aşkına söyleyin. Bakan olsaydınız, başbakan olsaydınız, reisi cumhur olsaydınız ne yapardınız?

Yani radyasyondan korunmak için bir şey var mı?

Bilen Allah rızası için çıksın söylesin. Gökten ne yağdı da yer kabul etmedi. Ne yapacaksınız, ne yapabilirsiniz, özel elbisesi mi var bunun. Ne oluyor yani. Tarlalarda tohumlar çürüdü, her tarafa radyasyon yağdı. Maydanozlar bile radyasyonlu oldu. Ren geyikleri bile öldü. Yani adamlar bir balinanın ölmesi için kıyamet kopartıyorlar. İki devlet bir araya geliyor. Ren geyiklerini kurtaramadılar. İsveç'te öyle diyorlar. Tabii sorumlu bir insan.

Mesela evin bir köşesinde yangın çıksa bir baba ne der? "Çocuklar sakın olun, durun, heyecanlanmayın bakalım." der. Bir toplantı salonunda bir patlama olsa herkes kapıya yönelse, aman panik yapmayın birbirinizi ezersiniz, sakın olun, der değil mi?

Şimdi ben bu gürültüleri patırtıları yani fatu-rayı götürüp de Ali'nin, Veli'nin, şunun bunun

üzerine yıkmayı kendim vicdanen düşünüyorum. Kim kimi nasıl suçlayacak? Ali'yi mi Veli'yi mi, kimi suçlayalım?

Ne derecede doğru olur bilmiyorum. Ben şahsen yapılacak bir şey olduğunu ancak panik çıkmasın diye herhalde saklamak gerektiğini düşünüyorum, yanılabiliyim. Bunun böyle herhangi bir şeyle ilgisi yok. Yapacağınızı bir şeyi siz kendinizi onun yerine koyun, ne yapabileceğinizi söyleyin. Ne yapabilirsiniz, gökten radyasyon yağıyor, ne yapacaksınız?

Benimle ilgili özel bir soru sordu İsveçli kardeşimiz. Ben Ankara ilâhiyat fakültesinde İstanbul Edebiyat Fakültesi Arap dili ve edebiyatı, İran dili ve edebiyatı bölümü mezunuyum. Şarkiyat bölümü mezunuyum. Ankara ilâhiyat fakültesine asistan olarak girdim, 27 yıl orada çalıştım. Osmanlı Devresi talebelere şiir öğrettim. İslâm yazısıyla ecdadının yazdıkları eserleri anlamasını sağlayacak bilgiler verdim. Dinî bilgilerin hepsini okudum çünkü edebiyat hepsinden müteşekkil. Bir hadis aliminin eserleri üzerinde doktora yaptım. Müslüman olmuş Romanyalı papazın, bir tarikat şeyhinin üzerinde tez yaptım. Müslüman

olmuş bir hıristiyan papazının hayatı ve eserleri üzerine profesörlük çalışmamı yaptım. Çeşitli mühendislik yüksek okullarında, akademilerde, fakültelerde çeşitli dersler verdim. Meslekî birtakım makaleler mecmualar, dört tane dergi çıkartıyorum. Türkiye'nin kalkınması ve müslümanların ilerlemesi için eserler telif ettim, çeşitli eserler neşredildi. Allah hepinizden razı olsun teşekkür ediyoruz.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
7 Recep 1413 / 01.01.1993

[Bütün DİĞER ÇEŞİTLİ KONUŞMALAR'a PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

